

Budget- och kvalitetsenhet
Mohammed Khoban
Datum 2019-06-03
Dnr KS 2019/0156

Till Kommunstyrelsen

Direktiv och ekonomiska förutsättningar för upprättande av förslag till budget för år 2020 och plan åren 2021-2022

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta

1. Direktiv och anvisningar för 2020 - 2022 godkänns.
2. Preliminära ramar avseende drift och investering för kommunstyrelse och nämnder fastställs.
3. Styrelse och nämnder delges direktiv och anvisningar inför arbetet med budget 2020 och planer 2021-2022.
4. Respektive nämnd och styrelse får i uppdrag att kommunicera Vision 2040 Valfrihet och Trygghet för en Hållbar Tillväxtkommun Österåker- möjligheternas skärgårdskommun till både medborgare och medarbetare genom fortsatt arbete med ”Mål och resultatstyrning” samt projektet ”Årets kvalitetskommun”.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del

Kommundirektören får i uppdrag att i samråd budget- och kvalitetschef samordna genomförandet av ”mål och resultatstyrning” i hela organisationen och rapportera senast i samband med att förslag till budget 2020 förläggs Kommunstyrelsen i oktober 2019.

Bakgrund

Budgetberedningen har upprättat direktiv och anvisningar avseende förslag till budget 2020 och plan 2021-2022. Förutom direktiv och anvisningar ges nämndernas preliminära ramar avseende drift och investering för år 2020.

Budgetförslaget för år 2020 medför en kostnadsutveckling på knappt tre procent per invånare i förhållande till prognosen för innevarande år. Utgiftstaket är beräknat på en utdebitering på 17:10 dvs. oförändrad skattesats jämfört med 2019.

Verksamhetens nettokostnader för 2020 uppgår till 2 307 000 tkr vilket innebär en ökning med 96 400 tkr jämfört med budget 2019. Nämndernas utgiftstak avseende bruttokostnader beräknas till 2 599 800 tkr och intäkter till 365 780 tkr. Investeringsbudgeten är beräknad till 112 000 tkr (netto) för år 2020.

Bilagor:

- 1- Direktiv och anvisningar för budget 2020 och plan 2021-2022
- 2- Nämndernas preliminära ramar för drift år 2020
- 3- Nämndernas preliminära ramar för investeringar för 2020
- 4- Nämndernas ramar för 2020 (olika delar av förändringar)
- 5- Antal barn/elever som ingår i FGN och GVN ramar för 2020 samt antal äldre som har beaktats i VON:s ram för 2020

Staffan Erlandsson
Kommundirektör

Mohammed Khoban
Budget- och kvalitetschef

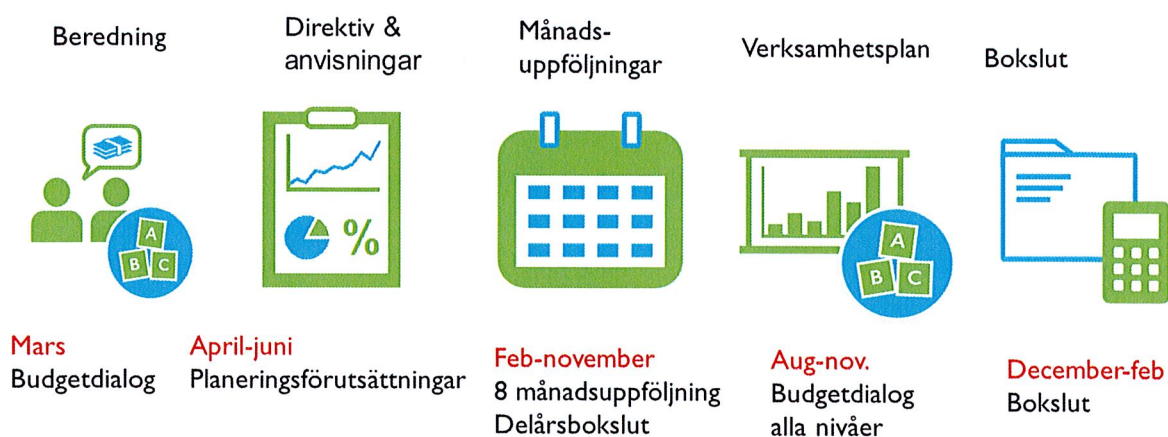
DIREKTIV OCH ANVISNINGAR FÖR BUDGET 2020 OCH PLAN 2021-2022

1- Planeringsprocessen

Kommunen ska varje år upprätta en budget för nästa kalenderår och en ekonomisk plan för en period av tre år. Planen ska innefatta skattesats och anslag till verksamheterna samt hur verksamheten ska finansieras och hur den ekonomiska ställningen beräknas bli vid budgetårets slut.

Kommunens verksamheter skall bedrivas med god ekonomisk hushållning vilket innebär att kommuninvånarna ska få ut så mycket som möjligt för sina skattemedel. Budgetdokumentet omfattar även ekonomiska och demografiska förutsättningar samt ekonomiska ramar.

Budget- och uppföljningsprocess i Österåkers kommun

Kommunens planeringsprocess börjar med politisk beredning (budgetdialog) under mars månad. Detta handlar om kommunens ekonomiska förutsättningar, finansiella mål och prioriteringar med hänsyn till Kommunfullmäktiges inriktningsmål. Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige beslutar om "Direktiv och anvisningar" den 10e juni och att Kommunfullmäktige godkänner "Direktiv och anvisningar" inkl. preliminära ramar den 17e juni.

Under maj juni sker sedan budgetarbetet i respektive nämnd utifrån kommunens övergripande verksamhetsplanering. Respektive nämnd tar fram budgetförslag för sina nämnder enligt Kommunfullmäktiges preliminära ramar. Nämndens förslag ska lämnas till budget- och kvalitetsenheten senast den andra september. KS beslutar om ramar per nämnd den 21 oktober. I mellanperioden förs budgetdialog om innehållet i verksamhetsplanen. Budgetbeslut inkl. skattesats sker i KF den 25 november 2019. Nämnderna kommer att upprätta internbudgetar för 2020 under november- december 2019 enligt KF:s beslut om ramarna.

2- Mål och budget

Enligt kommunallagen ska det i budgeten för verksamheten och ekonomin anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Det ska finnas ett klart samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter. Detta kräver en utvecklad planering med framförhållning och handlingsberedskap, tydliga och mätbara mål samt bra uppföljningssystem. Förvaltningsberättelsen i delårsbokslutet och bokslutet ska utvärdera om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om.

Kommunstyrelsen har gett i uppdrag att vision 2040 ska presenteras tillsammans med budget 2018 (KS § 6:13, 2016-04-27) och budget 2019 (KF § 8:4, 2017-11-20). Processen har försenats och ska redovisas tillsammans med ”Direktiv och anvisningar för budget 2020 och plan 2021-22”. Hänsyn ska tas till både medborgarnas och medarbetarnas delaktighet (KF § 8:4, 2018-11-19)..

Visionen ska genomsyra allt som görs i kommunen och varje beslut som fattas. Visionen tydliggörs genom Kommunfullmäktiges inriktningsmål och indikatorer tillsammans med modellen för ”Mål och resultatstyrning”. Visionen ska därmed bli ledande för budgetarbetet från och med 2020.

Visionen har uppdaterats för år 2040 utifrån bl.a. översiktsplan enligt följande:

”Valfrihet och trygghet för en hållbar tillväxtkommun.”
Österåker- möjligheternas skärgårdskommun.

Det finns utrymme att arbeta vidare med den slutliga visionen med bredare förankring bland medborgare och medarbetare. Respektive nämnd och styrelse får i uppdrag att kommunicera Visionen 2040 till både medborgare och medarbetare genom fortsatt arbete med ”Mål och resultatstyrning” samt projektet ”Årets kvalitetskommun”.

Verksamheternas grunduppdrag ska formuleras med hänsyn till både statlig och kommunal styrning.

Kommunfullmäktige har beslutat om **inriktningsmål** enligt nedan:

- Invånarna skall uppleva en professionell service av hög kvalité och ett gott bemötande för all kommunal service.
- Ekonomi i balans
- Österåker skall vara bästa skolkommun i länet
- Österåker ska erbjuda högsta kvalité på omsorg för äldre och funktionsnedsatta personer
- Österåker ska ha en trygg miljö
- Stark och balanserad tillväxt (Tillväxten ska vara ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar)
- Österåker skall utveckla ett långsiktigt hållbart samhälle där goda förutsättningar ges för människa, miljö och natur att samverka.

Vissa resultatindikatorer för ovanstående inriktningsmål enligt nedan:

- Nöjdhetsindex (NKI) i undersökningar och Stockholm Business Alliance (SBA) undersökning
- Fortsatt god ekonomisk hushållning och fastställd åtgärdsplan vid eventuellt negativ avvikelse

- Andel elever med behörighet till gymnasium, lärarnas behörighet, minst godkänd i alla ämnen samt NKI inom förskoleverksamhet
- NKI hemtjänst och äldreboende samt brukarenkäter inom funktionshinder
- Trygghetsfrågor i undersökningar och trygghetsindex för unga
- Antal nya bostäder och nya arbetsplatser

Respektive nämnd har tagit fram resultatmål och indikatorer och mätmetod utifrån Kommunfullmäktiges inriktningsmål tillsammans med budgetmaterial för år 2019. Detta ska uppdateras med hänsyn till modellen ”Mål och resultatstyrning” på bl.a. förvaltningsnivå och följas upp under 2019 och 2020. En återkoppling ska göras vid budgetdialog för budget 2021 och plan 2022-23.

Indikatorer i form av styrtaal ska vara **specifika** (tydliga), **mätbara**, **accepterade**, **realistiska**, **tidsbestämda**.

God ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv innebär att morgondagens kommunmedborgare kan försäkras samma servicenivå som dagens kommunmedborgare utan att skattenivån höjs. För att kunna styra kommunens verksamhet ur ett finansiellt perspektiv krävs att **finansiella mål** sätts som i sin tur ska stödja kommunens verksamhetsplan.

De övergripande finansiella målen har utvecklats enligt nedan:

- Nettokostnadsandelen ska högst motsvara 99% av skatt och bidrag som utgiftstak.
- Kommunens utdebitering hålls så låg som möjlig under 2019-2022.
För år 2019 är den 17,10.
- Kostnadsutveckling per invånare ska inte överstiga 3 % i snitt under mandatperioden.
- Minst 50 % av investeringsvolym som överstiger årets avskrivningar, ska finansieras med årets resultat och posten oförutsett och högst 50% via realisationsvinster/exploateringsintäkter och egna medel.
- Årets resultat som överstiger 2 % av eget kapital ska reserveras för resultatutjämnings-reserv i balansräkning under posten eget kapital.

Enlig kommunallagen 11 kap 5 §:

Kommuner och landstig ska varje år upprätta en budget för nästa kalenderår (budgetår).

Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna.

Undantag från andra stycket får göras

1. i den utsträckning som medel från en resultatutjämningsreserv tas i anspråk enligt 14§, eller
2. om det finns synnerliga skäl”

Vad som utgör exempel på synnerliga skäl finns i förarbeten till frågan om god ekonomisk hushållning som exempel ”stark finansiell ställning”

Enligt Kommunallagen KL 5 kap § 3, ska respektive kommunfullmäktige för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för verksamheter som utförs av privata utförare. I programmet ska det också anges hur fullmäktiges mål och riktlinjer ska följas upp och hur allmänhetens insyn ska tillgodoses.

Lagstiftningens mål är att

- Förbättra uppföljning och kontroll av privata utförare
- Öka allmänhetens insyn i privata utförare verksamhet
- Stimulera till ett strategiskt förhållningssätt när privata utförare anlitas.

Förändringarna i sammanfattning är att kommuner och landsting

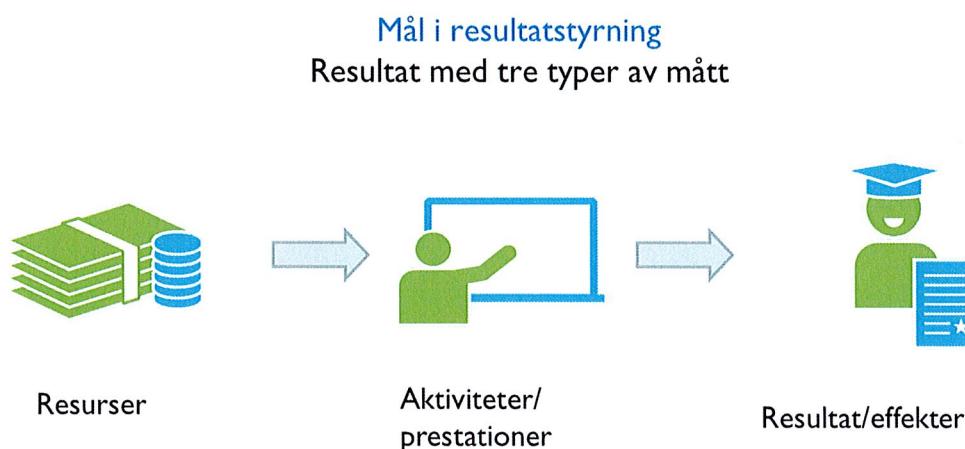
- Ska kontrollera och följa upp verksamhet som enligt avtal drivs av en privat utförare. Detta arbete ska vara strategiskt och systematiskt.
- Ska genom avtal tillförsäkra information som gör det möjligt för allmänheten få insyn
- Ska se till att kommunala företag ger allmänheten insyn i verksamhet som de överlämnar till privata utförare
- Ska i fullmäktige besluta om ett program för varje mandatperiod med generella mål och riktlinjer när verksamheter drivs av privata utförare
- Har en generell informationsskyldighet när enskilda personer kan välja mellan olika utförare

Ett program för uppföljning och insyn har tagits av Kommunfullmäktige under 2015. Respektive nämnd ska uppdatera/ta fram sin plan för program för uppföljning och tillsyn enligt mall som tas fram av "Budget- och kvalitetsenheten".

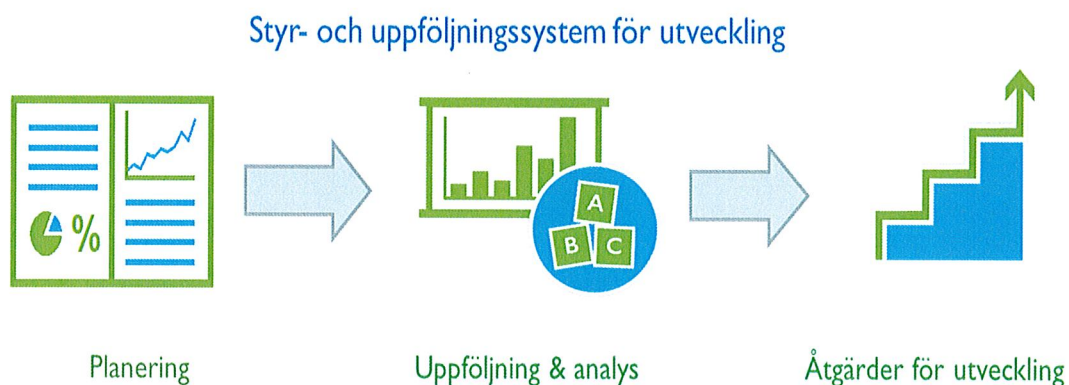
3- Mål och resultatstyrning

Kommunen har under de senaste åren beaktat "God ekonomisk hushållning" ur både finans- och verksamhetsperspektiv. Budget- och kvalitetsenheten ska verka för att ytterligare förstärka sambandet mellan resurs och resultat via mål- och resultatstyrning.

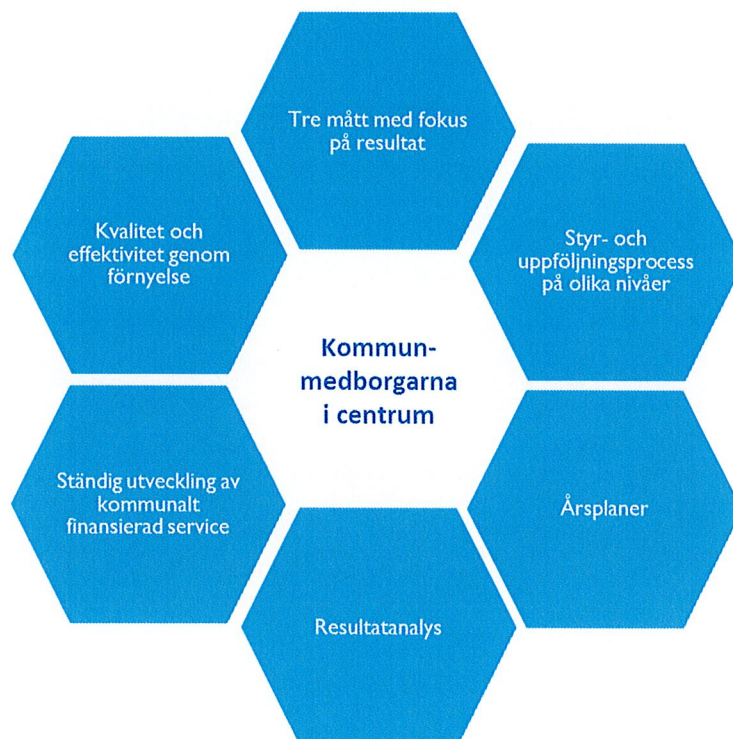
Resultatstyrning syftar till att förflytta fokus på perspektivet i målstyrningen från resurser och aktiviteter till vilka resultat/effekter som uppnås i verksamheternas service till brukaren. Detta innebär att resultatet följs upp ur brukar/medborgarperspektiv. Styr- och uppföljningssystemet utvecklas genom att fokusera på hur man använder resurser och hur man kan utveckla verksamheten via uppföljning och analys.

Kvalitet och effektivitet ska utvecklas via uppföljning och analys. Högsta möjliga kvalitet i välfärdstjänster till lägsta möjliga kostnad. Idag finns stora skillnader för både kvalitét och pris mellan och inom kommuner som inte är medvetna eller har en naturlig förklaring.

Kommunfullmäktige har fastställt en modell för kvalitetsutveckling i form av mål- och resultatstyrning. Modellen beskriver hur mål- och resultatstyrningen ska fungera i kommunen. Modellen ska utgöra styrmodell för nämnder och styrelser avseende planering, uppföljning, analys och åtgärder. Modellen ska kommuniceras och förankras för att kunna tillämpas i nämndernas mål och resultatstyrning i enlighet med direktiv och anvisningar för budget 2020 och plan 2021-2022.

Kommunens välfärdstjänster levereras av både kommunens egen produktion och andra företag/utförare. Utförarna ges samma ekonomiska förutsättningar och konkurrerar på en gemensam marknad med kvalitet. Resultat ska mätas och analyseras hos alla utförare för att ge förutsättningar för en ständig utveckling.

Kvalitet och effektivitet handlar om att utifrån medborgares och brukares perspektiv genom förnyelse utveckla kvaliteten på välfärdstjänsterna till lägsta möjliga kostnad. Samverkan/samarbeten, processkartläggningar, digitalisering är exempel som har blivit vanligare att använda för att effektivisera verksamheter.

Delar av kommunens verksamheter har sedan några år använt Stratsys som stöd för sin verksamhetsstyrning. Vid framtagningen av kommunens modell för mål- och resultatstyrning beslutades att utveckla Stratsys så att systemet kan fungera som ett förvaltningsövergripande digitalt stödsystem för verksamhetsplanering och uppföljning. Systemet ska användas för verksamhetsplanering, aktivitetsplanering, uppföljning och analys.

Systemet ska underlätta och effektivisera hela processen för målarbetet så att administrationen reduceras och parallella undersökningar elimineras. Samtidigt ska förtroendevalda både på facknämnds nivå och på Kommunfullmäktigenivå få en helhetsbild på ett smidigt sätt. Systemet bedöms vara fullt implementerat år 2019.

Både policy och riktlinjer för internkontroll har uppdaterats och beslutats av Kommunfullmäktige. Nämndernas internkontrollplaner ska utvecklas så att genomförande av målarbete och måluppfyllelse, säkerställs. Detta ska uppdateras tillsammans med budget 2020.

Kommunfullmäktige har beslutat om lokala miljömål utifrån de nationella miljömålen och lokala förutsättningar (KF§7:15). Miljömålen utgör konkretiseringar av KF:s inriktningsmål om ett långsiktigt hållbart samhälle. Begreppet hållbarhet omfattar ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet. I beslutet framgår att miljömålen ska integreras i nämndernas verksamhetsplaner. Inför budget 2020 ska respektive nämnd därför redovisa på vilket sätt de kan bidra till inriktningsmålet utifrån prioriteringarna i de lokala miljömålen genom att anta resultatmål och åtgärder som bidrar till måluppfyllnad. Som stöd finns Handbok för det interna miljömålsarbetet.

Mot bakgrund av de goda förutsättningar som kommunen har, arbetar vi vidare för att bli årets kvalitetskommun år 2021. Det finns idag ett verktyg, ”Kommunkompassen”, som SKL använder för sin utvärdering och analys av kommunernas styrning. Bedömningen görs mot bakgrund av teorier med betoning på mål- och resultatstyrning, decentralisering och medborgar- respektive brukarorientering. Bedömningarna görs med utgångspunkt från åtta huvudområden:

- Offentlig och demokrati
- Tillgänglighet och bemötande
- Politisk styrning och kontroll
- Ledarskap, ansvar och delegation
- Resultat och effektivitet
- Kommunen som arbetsgivare
- Ständiga förbättringar
- Kommunen som samhällsbyggare

För att nå målet att bli Sveriges kvalitetskommun 2021 har kommunen startat ett internt utvecklingsarbete utifrån de ovanstående huvudområdena. Arbetet organiseras i projektform och leds av en strategisk ledningsgrupp bestående av verksamhetsledning och politisk ledning.

Under våren 2019 har SKL genomfört en kommunkompassgranskning som kommer att utgöra ett underlag för det fortsatta utvecklingsarbetet. Resultatet kommer att presenteras under juni 2019. Kommunen kommer utifrån detta att arbeta vidare med åtgärdsplaner inkl. handlingsplan under hösten 2019.

Följande tre punkter bör planeras och genomföras redan under hösten 2019:

- A- Modellen ”Mål & resultatstyrning” ska kommuniceras och användas på olika nivåer i organisationen
- B- Verktöget ”Stratstys” ska användas hos alla förvaltningar
- C- Området ”Ständiga förbättringar” (verksamhetsutveckling) ska prioriteras.

Under hösten 2020 gör kommunen en officiell ansökan om att delta i nomineringsprocessen inför 2021 års utmärkelse.

4- Planeringsunderlag för budget 2020 och plan 2021-2022

Världsekonomin har vuxit snabbt de senaste åren. En kombination av flera faktorer har dock bidragit till att tillväxten mattats av i flera ekonomier under 2018 och inledningen av 2019. Till viss del är avmattningen en följd av den starka konjunkturen, dvs. att ett alltmer ansträngt resursutnyttjande inte möjliggör samma snabba tillväxt som tidigare.

Konjunkturläget har även varit starkt i Sverige de senaste åren och tillväxten har varit hög. BNP-tillväxten i Sverige bedöms dock 2019 och 2020 bli lägre än åren innan. Avmattningen i den internationella konjunkturen, liksom sjunkande bostadsinvesteringar samt en inbromsning i offentlig konsumtion i Sverige, antas bidra till den svagare svenska tillväxten. Den samhällsekonomiska utvecklingen 2021 och 2022 utgör ett scenario där konjunkturläget gradvis går mot balanserat resursutnyttjande. Enligt regeringens bedömning kan BNP-tillväxten i Sverige utvecklas starkare än väntat. BNP kan öka med 1,6 procent år 2019 resp. 1,4 procent år 2020 enligt vårpropositionen för år 2019.

Det finns dock flera **osäkerhetsfaktorer** i Regeringens prognoser. Det är viktigt att beakta de osäkerheter som finns för både en svagare och starkare ekonomisk utveckling för 2019 och 2020. Sverige är en liten öppen ekonomi. Det innebär att den ekonomiska utvecklingen i stor utsträckning påverkas av utvecklingen i omvärlden. Fortsatta handelspolitiska spänningar, framför allt mellan USA och Kina, har bidragit till en avmattning i världshandeln och till att den ekonomiska tillväxten förväntas bli lägre. Det råder stor osäkerhet om hur situationen kommer att utvecklas framöver. Om hoten om utökade handelshinder realiseras kan det leda till en väsentligt svagare global ekonomisk tillväxt än enligt prognosen. Storbritanniens utträde ur EU kan också leda till att den ekonomiska utvecklingen i Sverige blir svagare än väntat.

Även SKL bedömer att svensk ekonomi nu börjar mattas av. BNP beräknas falla från 2,4 procent 2018 till 1,4 procent både 2019 och 2020. Den långa perioden av stigande sysselsättning i Sverige anses därför se ut att upphöra. SKL:s beräkningar bygger i första hand på en svag inhemsk efterfrågetillväxt. Sjunkande bostadsinvesteringar och en svag utveckling för övriga investeringar inom näringslivet är det som framförallt står för dämpningen. Blygsam BNP-ökning i Tyskland i år påverkar också den europeiska ekonomin bland annat den svenska ekonomin.

SKL bedömer att konjunkturavmattningen går långsamt och slår igenom med fördröjning på arbetsmarknaden. Regeringen beräknar att arbetslösheten i Sverige 2019 blir oförändrad jämfört med 2018, och år 2020 bedöms sysselsättningen och arbetskraften fortsätta stiga, men i en betydligt långsammare takt än under föregående år.

Hushållens konfidensindikator i Konjunkturbarometern har sjunkit till en relativt låg nivå sett ur ett historiskt perspektiv. Detta bidrar tillsammans med en svagare utveckling av hushållens disponibla inkomster till att hushållens konsumtion förväntas växa i en mer måttlig takt 2019, jämfört med tidigare år. Ett i utgångsläget högt sparande, fortsatt låga räntor och en fortsatt stabil utveckling på arbetsmarknaden talar dock för att tillväxttakten i hushållens konsumtion åter stiger något 2020 och åren därefter enligt regeringens bedömning.

Österåkers budget påverkas av ekonomiska läget i världen och framför allt Sverige. Den viktigaste intäktskällan för kommuner och regioner är skatt på arbetsinkomster, som i hög grad är beroende av antalet arbetade timmar. Utvecklingen på arbetsmarknaden har varit stark under ett antal år, men nu syns många tecken på att Sveriges goda konjunktur börjar mattas av. Ökningen av sysselsättningen väntas upphöra i år och högkonjunkturen går mot sitt slut nästa år, med en svagare arbetsmarknad och en minskning av antalet arbetade timmar som följd. Det påverkar skatteunderlaget, som under ett antal år ökat med 4–5 procent per år, trots låga pris- och löneökningar. De närmaste åren beräknas skatteunderlaget i stället öka med 3–3,5 procent per år.

Vidare påverkas kommunen av inflations- och ränteläget. SKL räknar med att den hittills långsamma uppgången i löneökningstakten fortsätter kommande år. Men löneökningarna förblir historiskt sett rätt dämpade. KPIF-inflationen bedöms ligga kvar i närheten av två procent och Riksbanken antas höja reporäntan i maklig takt kommande år. Det finns många tecken på att kommuner går hårdare tider till mötes.

SKL lyfter även fram att kommunerna påverkas negativt av den statliga detaljstyrningen och att den kortsiktiga planeringen därför måste få ett slut. Ökningen av de riktade statliga satsningarna har satt hinder för kommuner att använda resurser där de behövs utifrån de olika lokala förutsättningarna och utmaningarnas.

Den ekonomiska vårpropositionen syftar till att ange politikens inriktning för perioden 2019-2022. Den 10:e april presenterade regeringen 2019 års ekonomiska vårproposition och vårändringsbudget för innevarande år. Nedan sammanfattas några av de större satsningarna:

- 1- Lärarassistenter inom skola (475 Mkr)
- 2- Förstärkning av statsbidrag för socioekonomiskt utsatta (förstärkning med 321 Mkr)
- 3- Avveckling av två riktade statsbidrag till äldre (Trygghetsvårdar i trygghetsboenden på 200 Mkr och förbättrad personalkontinuitet inom hemtjänst på 110 Mkr). Utöver detta har en förenkling av de 500 Mkr som tidigare avsåg äldreboendegaranti aviserats. Dessa kommer nu i stället betalas ut efter antal äldre i kommunen.
- 4- Statsbidrag för fritidspenget på 50 Mkr respektive obligatoriskt kommunalt föräldraskapsprogram på 75 Mkr utgår.

För Österåkers del innebär det ca 1,6 Mkr för äldreomsorg och statsbidrag, som för att minska segregationen fördelas till 32 större kommuner. Fördelning av statsbidrag för lärarassistenter är inte känd i dagsläget.

Österåker är en tillväxtkommun och dess invånare ökar med ungefär 1000 personer per år under 2019-2022. Kommunens demografiska förändringar visar att andelen äldre över 80 år kommer att öka både på kort och på lång sikt. En tryggad god kommunal verksamhet är en utmaning för Österåker. Det krävs en effektivisering genom förändringsarbete och förnyelse av arbetsformerna och organisationen för att inrymma kostnaderna inom de framtida skatteintäkterna.

Budgetprocessen har utvecklats så att en hållbar budget upprättas ur både finansiellt perspektiv och verksamhetsperspektiv. Budget för 2020 och plan 2021-22 har byggts på kostnadsutveckling per invånare, cirka 3 % per år, och cirka 99 % av skatteintäkterna dvs. en budget i balans med ett överskott enligt god ekonomisk hushållning.

Österåkers kommun har klarat balanskravet sedan 2003, med undantag för år 2008 som redovisade ett underskott om ca 15,7 Mkr. Resultatet för 2018 blev 3,9 Mkr. Kommunen har knappt 700 Mkr reserverat för pensionsskulden under eget kapital på balansräkningen. Detta motsvarar hela pensionsskulden avseende före 1998. Kommunfullmäktige har antagit riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserven, vilket gör det möjligt att på ett ansvarsfullt sätt reservera en del av överskottet i goda tider för att täcka underskott som uppstår till följd av lågkonjunkturer. Totalt har ca 180 Mkr reserverats för resultatutjämningsfonden under eget kapital.

Budgeten för 2019 har upprättats under en konjunktur i balans och god tillväxt i svensk ekonomi. Skattesatsen har sänkts med 25 öre för 2019 jämfört med år 2018 och resultatbudgeten uppgår till 10 Mkr. I budget 2019 ingår en generell indexuppräknings på 2 % (skolverksamhet och förskoleverksamhet mellan 2 % -7,2 %), resurser för volymförändringar enligt kommunens befolkningsprognos, samt en del extra satsningar inom olika verksamhetsområden. Bokslutsprognosen för 2019 visar inte på större avvikelser jämfört med budgeten.

5- Nämndernas preliminära ramar

Nämndernas budget 2020 har i stort sett grundats på prestationer. Prestationsbudgetering innebär att resursfördelningen baseras på volymbeslut dvs att priset kopplas till prestation. Rutiner för avstämning av volymförändringar har utvecklats. Detta kommer att fortsätta följas och utvecklas för budget 2020 och plan 2021-22. Femton av länets tjugosex kommuner har träffat en överenskommelse gällande bibehållet kostnadsansvar vid flytt till särskilt boende för äldre. Den nya överenskommelsen gäller från 1 juli 2019 och innebär att hemkommunen behåller kostnadsansvaret även efter flytt till särskilt boende i annan kommun som ingår i överenskommelsen

I budgetmaterial för 2019 och plan 2020-2021 ingick ett effektiviseringspaket på 10 Mkr inom administration för 2020. Ett förslag har tagits fram och fördelats inom olika nämnder. I nämndernas preliminära ramar har hänsyn tagits till vissa kostnadsminskningar bl.a. lägre hyreskostnader för fridrottsanläggning och lägre kostnader för Turistbyrå. Kapitalkostnader för Tekniska nämnden har justerats upp med 800 tkr och uppgår till 41 450 tkr för budget 2020.

Beräkningen av budget 2020 byggs på

- A- Budget 2019 exkl. engångskaraktär avseende 2019
- B- Volymförändringar med hänsyn till bl.a. kommunens befolkningsprognos
- C- Indexuppräknings
- D- Bokslut för 2018
- E- Bokslutsprognosen för 2019 samt vissa andra kända faktorer.

Av bilaga 3A och 3B framgår olika delar av förändringar mellan budget 2019 och budget 2020. Kvalitetsförändringar kan finansieras inom 2019 års budgetram genom omprioriteringar i verksamheten eller genom effektiviseringar samt extra satsningar för 2020. Alla andra framställningar som ligger över budget 2018 och volymförändringar ska prioriteras och särskilt motiveras tillsammans med **åtgärder av nämnderna**. Detta innebär att respektive nämnd ska upprätta en budget enligt **kommunfullmäktiges preliminära ramar**.

5.1 Volymförändring

Nämndernas totala volymökningar har beräknats till 36,2 Mkr. Volymökningarna avser vård- och omsorg (16,6 Mkr), förskola (3 Mkr), grundskola (2,3 Mkr), Fritidshem (1,9 Mkr), gymnasium (11,2 Mkr) Volymminskningar beräknats 1 Mkr och avser försörjningsstöd. Av bilaga 3A och 3 B framgår volymer inom olika berörda nämnder. Volymerna kan revideras under hösten beroende på bl.a. utveckling av antal invånare under 2019.

5.2 Indexuppräknig/ pengnivåer

Inflationstakten, det vill säga förändringen i KPI under de senaste tolv månaderna, var ungefär 2,1 procent i april. Indexuppräknig för 2019 i pengrelaterade verksamheter har beräknat generellt med 2 % förutom lokaler som preliminärt har räknat med 1,5 %. Taxor/avgifter och försäljning av tjänster beräknas med 2 %. Den totala kostnaden för indexuppräknig för respektive nämnd har specificerats. För övrigt har beräknats 2 % för icke pengrelaterade verksamheter. Pengnivåer för olika verksamhetsområde tas fram av berörda nämnder med hänsyn till den totala kostnaden för indexuppräknig som tak.

5.3 Effektiviseringar för 2020

Enligt Kommunfullmäktiges beslut (2018-11-19 § 8:4) har Kommunstyrelsen fått i uppdrag att ta fram effektiviseringspaket på 10 Mkr genom förnyelse (exempelvis digitalisering, processkartläggning och samverkan samt utmaning/konkurrensutsättning) i första hand inom icke peng relaterade verksamheter. Detta ska redovisas tillsammans med ”Direktiv och anvisningar för budget 2020 och plan 2021-2022” i maj 2019.

Kommunledningen har arbetat under våren 2019 och kommit fram ett förslag hur 10 Mkr ska effektiviseras. Detta kommer att ske genom lägre kostnader för konsulter, sjukfrånvaro, bättre upphandling, effektivare administration via digitalisering samt samverkan mellan och inom olika förvaltningar. Intäktsökning kan vara exempelvis exploateringsintäkter, tomträtt eller extern finansiering, EU- bidrag. Fördelningen framgår av bilaga 3A och 3B.

5.4 Personalomkostnader

Personalomkostnader kommer att höjas från 39,20 % (2019) till 39,70% för 2020. Det är avtalspensioner som kostar mer för anställda upp till 65 år. Bakgrunden är att allt fler av de anställda har pensionsgrundande lön utöver taket (7,5 inkomstbasbelopp) och därför har rätt till förmånsbestämd pension.

För anställda som vid årets ingång fyllt 65 år kommer personalomkostnaderna att minska från 22 % (2019) till 15,85% då särskild löneskatt för äldre tas bort från 1 juli 2019. För att vara konkurrensneutral ska PO-pålägget täcka arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkringar och avtalspensioner.

5.5 Utmanarrätt

All kommunal verksamhet kan utmanas utom myndighetsutövning och strategiska ledningsfunktioner. Både ”Regelverk och tillämpningsföreskrifter för utmanarrätt” och ”Riktlinjer för hantering av personalinitiativ till överlåtelse av kommunal verksamhet” har hanterats av Kommunfullmäktige. Det är dags att uppdateras ” Riktlinjer för hantering av personalinitiativ till överlåtelse av kommunal verksamhet”.

Kommunen välkomnar initiativ från utomstående och egna medarbetare att utmana kommunen i syfte att överta verksamhet i andra driftsformer. Uppdraget från KF kan ses som en del av ambitionen att förändra och utveckla kommunens verksamhet genom att öka mångfalden i utbudet av tjänster och därmed öka valfriheten samtidigt som skattebetalarnas medel används på effektivast möjliga sätt. Kommunstyrelsen fastställer de verksamheter som kan drivas av alternativa utförare. Kommunstyrelsen ska före sitt beslut om eventuellt tillstyrkande, inhämta upplysningar och information från berörd facknämnds förvaltning.

5.6 Kommunala bolag inom samhällsbyggnadsförvaltning

Kommunfullmäktige har beslutat att bilda tre kommunala bolag. Bolagens syfte är att köpa, förvalta/utveckla och sälja fast egendom. Respektive bolag ska bedriva sin verksamhet på ett sådant sätt att kostnaderna för verksamheten täcks genom bolagets intäkter. En verksamhetsplan med strategiska mål för de närmaste tre räkenskapsåren och budget för nästkommande räkenskapsår ska fastställas årligen senast den 30.e september enligt ägardirektiv. Bolagen ska lämna verksamhetsplan och budget till budget - och kvalitetsenheten senast 17.e september tillsammans med budgetmaterial för ordinarie verksamhet.

5.7 Hantering av semesterlöneskuld vid bokslutet

Österåkers kommun har en skuld (semesterlöneskuld) på 62,5 Mkr i balansräkning vid bokslutet 2018 (för 2017 var 59,6 Mkr). Förändringar av semesterlöneskuld resultatförs varje år. Denna post ska vara påverkbar och det ska finnas incitament för respektive förvaltning att inte öka ständigt. Ur konkurrensperspektiv bör Produktionsutskottet stå för eventuell förändring av semesterlöneskulden (utgående balans för 2018 för produktionsförvaltningen var 48,6 Mkr). Fr.o.m. 2018 resultatförs förändring av denna post som en särskild post till de nämnder/styrelse som står för ökade kostnaderna.

5.8 Hantering av kapitalkostnad

Kapitalkostnader består av avskrivningar och internränta. Fr.o.m. jan 2017 bokförs avskrivningar och internränta på nämndnivå och motsvarande internränta bokförs som intäkt på en centralpost i resultatbudget. Förändring av kapitalkostnader inom samhällsbyggnadsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen justeras utifrån faktiska kostnader.

5.9 Behovsstyrd administration

Behovsstyrd administration är ett ”Köp & säljssystem” som togs i bruk 2010 för att fördela ut kostnader för kommunens overheadfunktioner. Utifrån förvaltningarnas behov och användande ska berörda enheter inom Kommunstyrelsens kontor fördela kostnader genom fördelningsnycklar till förvaltningarna. Kostnader för administration bör sänkas via förnyelse bl.a. digitalisering och outsourcing under 2020-2022.

I de preliminära ramarna för 2020 uppgår de fördelade kostnader i fasta priser för 2020 i 3,3 Mkr lägre än nivå som år 2019. Detta avser 1,7 Mkr inom turistverksamhet (digitaliserats). 0,3 Mkr inom ekonomienheten som finansierats av externa intäkter samt 1,3 Mkr som ingår i effektiviseringspaket på 10 Mkr. Effekten på 3,3 Mkr syns i första hand inom Kommunstyrelsens förvaltning (2,1 Mkr) och produktionsförvaltning (0,6 Mkr) med hänsyn till aktuella fördelningsnycklar. Effekten för berörda nämnder redovisas i bilaga 3A och 3 B..

5.10 Bibehållet kostnadsansvar vid flytt till särskilt boende för äldre

Femton av länets tjugosex kommuner har träffat en överenskommelse gällande bibehållet kostnadsansvar vid flytt till särskilt boende för äldre. Syftet är främst att underlätta för medborgarna att söka sig till ett särskilt boende i en annan kommun än hemkommunen. Den nya överenskommelsen gäller från 1 juli 2019 och innebär att hemkommunen behåller kostnadsansvaret även efter flytt till särskilt boende i annan kommun som ingår i överenskommelsen. Detta ska också underlätta för kommunerna att planera och budgetera kring ut- och inflyttning samt även främja förutsättningarna att starta nya och profilerade boenden. Vård- och omsorgsnämnden tog beslut om att anta överenskommelsen 2018-11-27. Stor STHLM följer överenskommelsen och en första utvärdering kommer att göras i början på år 2020.

6- Nämndernas verksamhetsplan

Respektive nämnd ska upprätta en verksamhetsplan enligt den mall som har tagits fram. Verksamhetsplanen ska inlämnas till budget och kvalitetsenheten före den andra september. Omfattningen av materialet avgörs av respektive förvaltning/nämnd. En kortfattad version av nämndernas verksamhetsplan (4- 6 sidor) ska upprättas efter Kommunfullmäktiges beslut om budget i november månad. Verksamhetsplan behandlas av nämnd och skall innehålla följande punkter:

- 6.1 Mål och resultatstyrning
- 6.2 Strategiska styrtalet/nyckeltal för volym, kvalitet och finans.
- 6.3 Plan för konkurrensprövning
- 6.4 Program för uppföljning och tillsyn
- 6.5 Digitaliseringsplan
- 6.6 Lokaler (Lokalförsörjningsplan)
- 6.7 Taxor och avgifter
- 6.8 Riktade bidrag
- 6.9 Internkontrollplan
- 6.10 Utveckling och förändringar (*framåtblick, riskanalys*)
- 6.11 Sammanställning av drift- och investeringsbudget

6.1 Enligt lagstiftningen ska i verksamhetsplanen anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Den betonar att det är viktigt att mål och riktlinjer uttrycker realism och handlingsberedskap samt att de kontinuerligt utvärderas och omprövas. Formulering av verksamhetens grunduppdrag och mål per verksamhetsområde ger en möjlighet till en förstärkt styrning och en bättre uppföljning av verksamheten. För att åstadkomma detta krävs bl.a. en utvecklad planering med framförhållning och handlingsberedskap, tydliga och mätbara mål samt en rättvisande och tillförlitlig redovisning som ger information om avvikelser gentemot uppställda mål samt hur väl respektive förvaltning lyckas med sitt grunduppdrag ur både statligt och kommunalt perspektiv. Kommunfullmäktige har tagit sju inriktningsmål tillsammans med indikatorer. Inför budget 2019 har respektive nämnd redovisat resultatmål som kopplats till KF:s inriktningsmål.

Respektive nämnd skall uppdatera **specifika, mätbara, påverkbara, realistiska och tidsbestämda resultatmål** för sina verksamheter. En särskild mall för mål och målpuppfyllelse har upprättats så att respektive nämnd/förvaltning kan anpassa den till sina verksamhetsområden.

Kommunfullmäktige har fastställt en modell för kvalitetsutveckling i form av mål- och resultatstyrning. Modellen beskriver hur mål- och resultatstyrningen ska fungera i kommunen. Modellen ska utgöra styrmodell för nämnder och styrelser avseende planering, uppföljning, analys och åtgärder. Modellen ska kommuniceras och förankras för att kunna tillämpas i nämndernas mål och resultatstyrning i enlighet med ”Direktiv och anvisningar för budget 2020 och plan 2021-2022”.

6.2 För att få en god ekonomisk hushållning måste det finnas ett klart samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter. Detta säkerställer en kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet. Verksamhetsmått och produktivitetskrav skall i större utsträckning användas för att följa upp verksamheten. En kortfattad beskrivning av styrtalet som ger en helhetsbild under perioden bör göras. En jämförelse mellan verksamhetsmått för budget 2020, budget 2019, prognos 2019, utfall 2018 bör redovisas.

Sammanställningen ska ge en helhetsbild av verksamheten och ska innehålla både ekonomiska mått och verksamhetsmått så att man kan utläsa verksamhetens omfattning och volymförändring dvs. prestationsbudgetering. Vidare ska redovisas om kvalitetsmätningar har genomförts och resultaten av dessa. Mått som kan anges är t.ex. antal invånare i berörda åldrar och andel servicetagare (t.ex. antal elever, omsorgstagare). Andra mått kan vara utnyttjandegrad, effektivitet samt produktivitet.

6.3 I nämndernas verksamhetsplan ska finnas en plan för konkurrensprövning, där personal eller andra alternativa utförare kan ges möjlighet att konkurrera med kommunala utförare om välfärdstjänster. Av planen ska framgå vilka verksamheter som är föremål för konkurrensprövning och vilka som inte är det. I planen ska redovisas även om verksamheter kan komma att konkurreras ut.

6.4 Program för uppföljning och tillsyn ska tas fram och uppdateras enligt mall.

6.5 Digitaliseringsplan

Inför budget 2019 poängterades behovet av förnyelse med stöd av digitalisering inom kommunens verksamhetsområden. Digitaliseringen har de senaste åren varit snabb och har haft stor betydelse för samhällsutvecklingen. Ny teknik, digitalisering och tillgång till internet är några nycklar för att hitta effektivare arbetssätt och smartare tjänster inom välfärden.

Det är hög tid för kommunen att utnyttja det förändringstryck som digitaliseringen ger och dra full nytta av möjligheterna för att klara välfärdens framtida finansiering och leva upp till medborgarnas förväntningar. Därför ska den IT-strategi som Kommunfullmäktige beslutade om 2010 uppdateras och respektive nämnd ska ta fram en digitaliseringsplan. Kommunens vision ”Trygghet och valfrihet för en hållbar tillväxt” ska beaktas när IT-strategin uppdateras och nämndernas digitaliseringsplan tas fram.

6.6 Kommunen ska bedriva verksamhet i ändamålsenliga lokaler. Varje nämnd ska i en lokalförsörjningsplan ange hur man på kortare och längre sikt ser på sitt behov av lokaler. Denna lokalförsörjningsplan skall i enlighet med kommunens lokalpolicy utgå från koncerntänkande, ett effektivt lokalutnyttjande och kravet på ändamålsenliga lokaler. En sammanfattning av en lokalförsörjningsplan som i första hand avser de kommande tre åren, ska ingå i nämndernas verksamhetsplaner och sammanställas av Kommunstyrelsen.

6.7 Taxor och avgifter

I nämnderna budgetförslag ska det ingå förslag till taxor och avgifter för år 2020. Produktionsutskottet ska också ta fram taxor och avgifter för berörda verksamheter inom produktionsförvaltning förutom kundvalsområden.

6.8 Kommunen har möjligheter att söka och få olika typer av bidrag från olika håll. Antalet riktade stadsbidrag har ökat under de tre senaste åren. Nämnderna och styrelser har uppskattat till drygt 42 Mkr exkl. flyktingverksamhet under 2019. Av nämnderna verksamhetsplan ska framgå hur mycket olika typer av bidrag har beräknats i utfall 2018, budget 2019, prognos 2019 och budget 2020.

6.9 Internkontrollplan

Både policy och riktlinjer för internkontroll har uppdaterats och tagits av Kommunfullmäktige. Nämndernas internkontrollplaner ska fokusera på resultatmål och indikatorer inför 2020. Detta ska levereras tillsammans med budget 2020 i september 2019.

6.10 Omvärldsförändringar ställer krav på nämndernas anpassningsförmåga, därför är det viktigt att ständigt utveckla vårt arbetssätt och pröva nya verksamhetsformer. I planeringsunderlaget ska det i punktform redovisas vilka förändringar som har planerats att ske. Särskilda villkor och krav som kan påverka verksamhetens volym och resursförbrukning ska anges (framåtblick, riskanalys).

Nämndernas budgetförslag för år 2020 ska byggas på

- Budget 2019
- Volym enligt kommunens befolkningsprognos
- Kommunstyrelsens direktiv och anvisningar
- Övriga kända faktorer

Nämnden har rätt att inom tilldelad kostnads- och intäktsram omfördela resurser mellan verksamhetsområden. Större avvikelser från verksamhetsplanen skall avrapporteras till kommunstyrelsen **tillsammans med åtgärdsplan**. Detta innebär att alla andra slags framställningar som ligger över innevarande års budget och volymförändringar för år 2020 ska prioriteras och särskilt motiveras tillsammans med åtgärder av nämnderna.

Produktionsutskott

Tillämpningsanvisning i ”Styrmodellens principer för beställar- och utförarorganisationen” som uppdaterats och fastställts av Kommunfullmäktige, framgår bl.a.

- Produktionsutskottet ska fastställa budget för resultatenheterna
- Produktionsutskottet ansvarar för att uppföljning av verksamheten sker månatligen på enhetsnivå. Uppföljningen ska omfatta prestationer, kvalitet, personal och ekonomi.
- Vid större avvikelser ansvarar Produktionsstyrelsen för att åtgärder vidtas och handlingsplaner upprättas i syfte att komma till rätta med avvikelserna.
- Produktionsutskottet ansvarar för hur över- och underskott på de olika enheterna ska hanteras i bokslutet
- Som huvudprincip gäller att alla över/underskott tas med till kommande år. De redovisas som förändring av respektive resultatenhets egna kapital.

Ovanstående principer ska följas vid upprättande av budget och uppföljningar på resultatenhetsnivå. Det ackumulerade resultatet sedan 2008 för produktionsutskottet är - 65,8 Mkr vid bokslutet 2018 (varav drygt 45 Mkr under de tre senaste åren). Hantering av över- underskott vid bokslutet ska göras enligt huvudprincipen. För budget 2019 har Produktionsutskottet budgeterat 2,5 Mkr. Nu har budgeten för Produktionsutskottet beräknats med 5 Mkr för varje år under 2020-2022 för att återhämta en del av ackumulerade underskott under de tre senaste åren. Detta är väldigt viktigt ur konkurrensneutralitetsperspektiv.

Flyktingverksamhet

Antalet människor som söker asyl i Sverige idag är mycket stabilt. Under förutsättning att läget i omvärlden inte förändras kan det antas att antalet nytillkomna ensamkommande barn och nyanlända fortsätter att minska. Regeringen har överlämnat en proposition till riksdagen med förslag om att lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige ska fortsätta att gälla till och med den 19 juli 2021.

Migrationsverket har beräknat att Österåkers andel i promille är 4,18 av de ensamkommande barn som kommer till Sverige under år 2019, vilket blir ca fyra barn. De ensamkommande barnen placeras i någon av de tillgängliga placeringsformerna: HVB, familjehem eller stödboende. Två ensamkommande barn har anvisats till Österåker t o m 30 april 2019.

Kommunstyrelsen har tagit fram ”Riktlinjer för flyktingverksamhet och dess finansiering” samt ”Åtgärder för integration”. I riktlinjerna ingår bl.a. att inrätta två samverkansgrupper för både operativa och strategiska utgångspunkter. Flyktingverksamheten ska drivas som en resultatenhet ur kommunens helhetsperspektiv. Enligt Kommunstyrelsens beslut (KS§1:28, 2016-01-11) ska man arbeta vidare med integrationsfrågan.

Det finns en överenskommelse om hur utbildningskostnader avseende flyktingverksamhet ska fördelas under 2019. Huvudprincipen är :

- A- Utbildningskostnader för asylsökande finansieras genom bidrag från Migrationsverket (Utbildningsförvaltningen ansvarar för att söka bidrag för alla asylsökande)
- B- Utbildningskostnader för elever som har PUT/TUT och som Socialförvaltningen får schablonbidrag för, finansieras via socialförvaltningen.

För 2019 finns ett antagande hos socialförvaltningen för antal barn, elever inom olika verksamheter (förskola, grundskola, gymnasium, SFI). Detta innebär att Socialnämnden står för utbildningskostnader totalt för 6 600 tkr (5 900 tkr till Gymnasie- och utbildningsnämnden och 600 tkr till Förskole- och grundskolenämnden. För 2020 ska ny överenskommelse tas fram med hänsyn till nämndernas ekonomiska förutsättningar och antal nyanlända.

Investering, mark samt exploatering

Anslagsbindningen för investeringsbudgeten är på projektnivå. Ett projekt kan omfatta ett enskilt objekt t.ex. simhall eller gång- och cykelväg i ett visst område.

Investeringar på projektnivå kan sträcka sig över flera budgetår. Ur långsiktigt perspektiv ska Kommunstyrelsen uppdatera sin tioåriga investeringsplan med fokus på 3 kommande åren. Investeringsbudget fastställs årligt enligt kända faktorer. Eftersom investeringar verkställs vid olika tidpunkter under året kan ett budgeterat objekt helt eller delvis skjutas upp till kommande år. Vid framställning om investeringar skall tydligt framgå - utöver motiveringen för investeringen - även driftkostnads kalkyl för helåret. Förbrukningsinventarier ska inte räknas som investering. Finns någon investeringspost som inte ska betraktas som investering bör den beräknas som drift.

Redovisning av markförsäljning i form av realiserad vinst/förlust redovisas centralt i resultatbudgeten som tidigare år. Detta innebär att bokfört värde enligt kommunens balansräkning och kostnader avseende markförsäljning ska beaktas. Man kan budgetera för denna post med hänsyn till kända faktorer. Eftersom markförsäljning varierar mycket mellan åren underlättas uppföljningen av nämndernas kostnadsutveckling om realiserade vinster/förluster redovisas centralt som tidigare år. Vid förvärv av mark ska finansieringen tydliggöras. Hänsyn ska tas bl.a. till räntekostnader vid eventuell upplåning och intäktsbortfall om köpet minskar kommunens likviditet.

I budget 2019 ingår också 10 Mkr för realiserade vinster för markförsäljning och redovisas som en central post i resultatbudgeten. Bokslutsprognosen visar ytterligare effekt på 9 Mkr dvs 19 Mkr för 2019. När avyttring sker av mark ska det bokförda värdet för den sålda tillgången regleras. Det innebär att samtliga kostnader och intäkter som är bokförda på balanskontot och tillhör projektet bokas bort och redovisas i resultatet. Realiserade vinster/förluster ska redovisas centralt i kommunens resultatbudget/resultaträkning.

Exploateringsredovisningen har utvecklats för att tydliggöra helhetsperspektivet per projekt. Grundregeln är matchningsprincipen, vilket innebär att kostnader och intäkter som härrör från samma aktivitet ska resultatföras på samma redovisningsperiod. Detta innebär att utgifter och inkomster kan balanseras i väntan på att dessa ska mötas och då föras till driften.

Med exploateringsverksamhet avses insatser för att anskaffa, förädla och iordningställa kommunens mark för infrastruktur samt för bostads- och eller arbetsområden. De vanligaste formerna av exploateringsprojekt i Österåker är dock extern markexploatör som antingen investerar i allmänplatsmark åt kommunen alternativt överläter allmänplatsmark till kommunen. Exploateringsfastigheter som är avsedda att avyttras ska klassificeras som omsättningstillgång. Exploateringsverksamhet ska bruttoredo visas (utgifter och inkomster) särredovisas för varje exploateringsområde.

Exploateringsplan för perioden 2020-2022 ska tas upp. Planen ska omfatta både verbalbeskrivning och kalkyler bl.a.

- A- planerat bostadsbyggande (xxx lgh/år)
- B- Infrastrukturanläggningar

En mall för redovisning av inkomster och utgifter har framtagits av budget- och kvalitetsenheten. Kalkyler för investeringar ska upprättas på samma sätt som exploateringsområde enligt mallen.

En samlad bild av kommunens totala exploaterings- och investeringsåtaganden ska redovisas. Infrastrukturanläggningar som en följd av exploateringsprojekt ska tydliggöras. Det är viktigt att de risker som finns kopplade till utbyggnaden av förnyelseområden hanteras på ett ändamålsenligt sätt.

I samband med budget 2019 har Kommunstyrelsen fått i uppdrag att arbeta vidare samhällsbyggnadsförvaltningens plan för markförsäljning, köp av mark samt redovisning av exploateringsverksamhet för att förbättra långsiktigheten ur både ekonomiskt och verksamhetsmässigt perspektiv.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har tagit fram riktlinjer för ekonomisk hantering av exploateringsverksamhet inklusive hantering av anläggningstillgångar och omsättningstillgångar mm i exploateringsbudget och exploateringsredovisning. Riktlinjerna innehåller också en mall för exploateringsbudget.

Investeringsbudget för 2020 är beräknad till 112 000 tkr (netto) vilket innebär 2 Mkr högre än budget 2019. Fördelning av investeringsmedel framgår av bilaga 3.

Bilagor:

- 1- Nämndernas preliminära ramar avseende driftbudget för år 2020
- 2- Nämndernas preliminära ramar avseende investering för år 2020
- 3- Nämndernas ramar för 2020 (olika delar av förändringar)
- 4- Antal barn/elever som ingår i FGN och GVN ramar för 2020 samt antal äldre som har beaktats i VON:s ram för 2020

NÄMNDERNAS RAMAR FÖR 2020

Bilaga 1
2019-05-25

DRIFTBUDGET	BUDGET 2019	BUDGET 2020	FÖRÄND.
INTÄKTER			
KOMMUNFULLMÄKTIGE	650	30	-620
KOMMUNSTYRELSEN	92 400	91 750	-650
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMND	5 200	5 300	100
FÖRSKEL- OCH SKOLENÄMND	79 300	81 400	2 100
GYMNAISE- OCH VUXENUTBILDNINGSN.	20 100	20 600	500
VÅRD- OCH OMSORGSNÄMND	76 000	78 500	2 500
BYGGNADSNÄMND	13 700	14 000	300
TEKNISKNÄMND	5 800	6 200	400
MILJÖ-OCH HÄLSOSKYDDSNÄMND	5 400	5 500	100
SOCIALNÄMND	61 300	62 500	1 200
SUMMA INTÄKTER	359 850	365 780	5 930
BRUTTOKOSTNADER			
KOMMUNFULLMÄKTIGE	-13 800	-12 200	1 600
KOMMUNSTYRELSEN	-176 700	-174 000	2 700
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMND	-92 600	-92 600	0
FÖRSKEL- OCH SKOLENÄMND	-1 025 000	-1 051 700	-26 700
GYMNAISE- OCH VUXENUTBILDNINGSN.	-230 200	-245 200	-15 000
VÅRD- OCH OMSORGSNÄMND	-695 600	-722 800	-27 200
BYGGNADSNÄMND	-21 500	-21 900	-400
TEKNISKNÄMND	-114 600	-116 800	-2 200
MILJÖ-OCH HÄLSOSKYDDSNÄMND	-13 800	-14 000	-200
SOCIALNÄMND	-148 300	-148 600	-300
SUMMA KOSTNADER	-2 532 100	-2 599 800	-67 700
NETTOKOSTNADER			
KOMMUNFULLMÄKTIGE	-13 150	-12 170	980
KOMMUNSTYRELSEN	-84 300	-82 250	2 050
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMND	-87 400	-87 300	100
FÖRSKEL- OCH SKOLENÄMND	-945 700	-970 300	-24 600
GYMNAISE- OCH VUXENUTBILDNINGSN.	-210 100	-224 600	-14 500
VÅRD- OCH OMSORGSNÄMND	-619 600	-644 300	-24 700
BYGGNADSNÄMND	-7 800	-7 900	-100
TEKNISKNÄMND	-108 800	-110 600	-1 800
MILJÖ-OCH HÄLSOSKYDDSNÄMND	-8 400	-8 500	-100
SOCIALNÄMND	-87 000	-86 100	900
SUMMA NETTOKOSTNADER	-2 172 250	-2 234 020	-61 770
PRODUKTIONSUTSKOTT	2 500	5 000	2 500

NÄMNDERNAS RAMAR FÖR 2020

Bilaga 2
2019-05-25

INVESTERINGSBUDGET	BUDGET 2019	BUDGET 2020	FÖRÄND.
UTGIFTER			
KOMMUNSTYRELSEN	-4 000	-4 000	0
TEKNISKA NÄMNDEN	-127 800	-130 000	-2 200
PRODUKTIONSSTYRELSEN	-4 000	-4 000	0
SUMMA UTGIFTER	-135 800	-138 000	-2 200
INKOMSTER			
TEKNISKA NÄMNDEN	25 800	26 000	200
SUMMA INKOMSTER	25 800	26 000	200
NETTO			
KOMMUNSTYRELSEN	-4 000	-4 000	0
TEKNISKA NÄMNDEN	-102 000	-104 000	-2 000
PRODUKTIONSSTYRELSEN	-4 000	-4 000	0
SUMMA NETTO	-110 000	-112 000	-2 000

BUDGET FÖR 2020

BRUTTOKOSTNADER FÖR RESPEKTIVE NÄMND

Bilaga 3 A
2019-05-29

Nämnd	Budget 2019	Budget 2020	Förändring från år 2019					Totalt
			Volmföränd	Prisutv.	Effektivisering	Justering	BSA	
KF	-13 800	-12 200	1 370	-270	500			1 600
KS	-176 700	-174 000	0	-3 500	800		5 400	2 700
KFN	-92 600	-92 600	0	-1 700	1 200	500		0
FGN	-1 025 000	-1 051 700	-8 400	-19 900	1 200	400		-26 700
GVN	-230 200	-245 200	-11 200	-4 400	600			-15 000
VON	-695 600	-722 800	-16 600	-13 700	1 000	2 000	100	-27 200
BN	-21 500	-21 900	0	-400	0			-400
TN	-114 600	-116 800	0	-1 500	0	-800	100	-2 200
MHN	-13 800	-14 000	0	-300	100			-200
SN	-148 300	-148 600	1 000	-2 900	1 500		100	-300
Summa	-2 532 100	-2 599 800	-33 830	-48 570	6 900	2 100	5 700	-67 700

BUDGET FÖR 2020

INTÄKTER FÖR RESPEKTIVE NÄMND

Bilaga 3 B
2019-05-29

Nämnd	Budget 2019	Budget 2020	Förändring från år 2019					Totalt
			Volmföränd	Prisutv.	Effektivisering	Justering	BSA	
KF	650	30	-620	0				-620
KS	92 400	91 750	0	1 850	800		-3 300	-650
KFN	5 200	5 300	0	100				100
FGN	79 300	81 400	600	1 500				2 100
GVN	20 100	20 600	300	200				500
VON	76 000	78 500	1 000	1 500				2 500
BN	13 700	14 000	0	300				300
TN	5 800	6 200	0	100	300			400
MHN	5 400	5 500	0	100				100
SN	61 300	62 500	0	1 200				1 200
Summa	359 850	365 780	1 280	6 850	1 100	0	-3 300	5 930

Antal barn/elever som ingår i pleiminära ramar för 2020 (FGN och GVN) samt samt antal äldre som har beaktats i VON:s prel. ramarn

Bilaga 4
2019-05-29

Antal elever/barn (FGN)	Utfall 2018	Budget 2019	Budget 2020	Förändring 19-20
Barnomsorg				
Pedagogisk omsorg, barn	160	148	148	0
Förskola 1-5 år, barn	2 414	2 466	2 491	25
Fritidshem 6-12 år , barn	2 974	3 012	3 062	50
Fritidshem, särskolan (inkl. externa)	17	22	22	0
Skola				
Förskoleklasser, elever	597	610	690	80
Grundskola, elever	5 756	5 800	5 790	-10
Grundsärskola, elever (inkl. externa)	33	34	34	0
Externa enligt SPSM	3	3	3	0
Förberedelsklass		60	60	0
Modersmål	650	690	690	0

Antal elever (GVN)	Utfall 2018	Budget 2019	Budget 2020	Förändring 19-20
Gym. exkl. nyanlända				
Egen regi - Österåkers gymnasium		554	614	60
Enskild regi i kommunen		299	349	50
Enskild regi utanför kommunen		609	609	0
I annan kommunen		258	258	0
Totalt gymnasium		1 720	1 830	110
Nyanlända, asylsökande		80	80	0
Gymnasiesärskoleelever	33	32	32	0
Komvux				0
Grundläggande		37	37	0
Gymnasial		142	142	0
Svenska för invandrare (SFI)		165	165	0
SFI, flyktingar via schablon		80	80	0

Antal äldre (VON)	Utfall 2018	Prognos 2019	Prognos 2020	Förändring 19-20
Antal äldre enligt befolkningsprognos				
År 64-79	6 450	6 502	6 510	8
år 80-89	1 485	1 580	1 692	112
över 90 år	290	325	337	12
Totalt 65- över	8 225	8 407	8 539	132